

R

REVEIL-SERIE

VOOR DE WET DOOD
EN LEVEND DOOR CHRISTUS

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

No. 511

JANUARI - FEBRUARI 2015

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

Hermann Friedrich Kohlbrügge werd in Amsterdam geboren op 15 augustus 1803. Al vroeg had hij de begeerte om predikant te worden, maar van studie kon voorlopig niets komen, omdat hij moest meewerken in de zeepziederij van zijn vader Hermann Gerhard Kohlbrügge. Zij behoorden tot de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente.

Later doorliep hij vlot de Latijnse School en het Atheneum te Amsterdam, waarna hij aan de Universiteit aldaar theologie ging studeren en oosterse talen. In 1826 werd hij proponent en hulpprediker van de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente in Amsterdam. De rechtzinnige meerderheid van de gemeente stemde hartelijk met zijn prediking in, maar de notabelen niet. Het leidde tot een conflict, waarna hij in 1827 werd afgezet.

Kort daarop vertrok Kohlbrügge naar Utrecht waar hij zijn theologische studie voortzette. Hij promoveerde in 1829 met lof tot doctor in de theologie, met een dissertatie over Psalm 45. In datzelfde jaar trouwde hij met Catharina Louisa

Engelbert. Daardoor kwam hij nu in financieel gunstiger omstandigheden te verkeren. Hij bracht zijn tijd door met schriftonderzoek en met de bestudering van de geschriften van Luther, Calvijn en Olevianus. Zonder Luther te verloochenen kwam hij tot het inzicht van de juistheid van de gereformeerde leer. Zo groeide hij naar de overtuiging lid te willen worden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Maar door zijn afzetting in de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente weigerde het kerkbestuur hem als lidmaat toe te laten. Dit alles had zijn weerslag op zijn gezondheid, nog verergerd door het verlies van zijn vrouw in 1833. Op medisch advies maakte hij een Rijnreis. Hij kwam toen o.a. in Elberfeld, waar hij een opgewekt geestelijk leven aantrof en met open armen werd ontvangen. Maar ook daar werd hij niet tot het kerkelijke examen toegelaten.

Hij hertrouwde in 1834 te Utrecht met Urselina Philipina, baronesse van Verschuer. Daar leefde hij als ambteloos burger. Op zondagen verklaarde hij de Schrift voor een kring die samenkwam in zijn huis. Ook publiceerde hij veel. Een beroep naar een afgescheiden gemeente wilde

hij niet in overweging nemen, omdat hij de Afscheiding van 1834 scherp veroordeelde. Teleurgesteld en in zijn gezondheid geknakt vertrok hij naar Duitsland, waar hij na enig omzwerven weer terecht kwam in Elberfeld. Uiteindelijk is hij daar in 1848 predikant geworden bij de Niederländisch-Reformierte Gemeinde. De laatste levensjaren waren moeilijk, mede door het sterven van familieleden en vrienden. Na het overlijden van zijn vrouw in 1866 ging zijn gezondheidstoestand achteruit en verouderde hij sterk. Op 5 maart 1875 ontsliep Hermann Friedrich Kohlbrügge in Elberfeld.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 2, pg. 284-288, Kampen 1983)

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands.

Kohlbrügge heeft deze preek gehouden op zondag 1 december 1861. Ze is opgenomen in het boekje “Twee Leerredenen over Galaten 2 vers 19 en 20”, pg. 3-16. In 1883 werd het uitgegeven te Amsterdam door Scheffer & Co.

De andere preek zal binnenkort ook hertaald in de Reveilserie verschijnen.

VOOR DE WET DOOD EN LEVEND DOOR CHRISTUS

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

“Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruisigd”.

Galaten 2:19 en 20a

Voorzang: Psalm 32:1 en 2

Mijn geliefden,

Wij kennen allen de gelijkenis van de zaaier die uitging om te zaaien. En als we die kennen, is het voor ons zeker een levensvraag, of we haar op onszelf toepassen. Dat wil zeggen of deze veelbetekenende woorden van de Heere ons hart zijn binnengegaan, namelijk: ‘Wie oren heeft om te horen, die hore’ (Mattheüs 13:9). Of die van de verzen 12 en 13: Wie heeft, die zal gegeven worden, en hij zal overvloedig

hebben; maar wie niet heeft, van hem zal genomen worden, ook wat hij heeft. Heilzaam en o zo genezend voor de ziel, zou deze zelfbeproeving voor velen zijn.

Bent u werkelijk goede aarde? Draagt u werkelijk vrucht, ook al is het slechts dertigvoudig? Of eten de vogels ook bij u op wat in u gezaaid wordt? Heeft het wel wortel? Valt het bij u niet onder de doornen?

Hoe velen houden zichzelf voor goede aarde, maar het gaat hen niet om de vrucht! Hoe velen horen het Woord, jaar in, jaar uit, en hebben er geen erg in dat ze het Woord niet verstaan!

Van hoe velen is het waar of wordt het gaandeweg waar, dat de zorgvuldigheden van deze wereld, de verleiding van de rijkdom en veel andere begeerlijkheden het hart binnendringen en het Woord verstikken, zodat het onvruchtbaar wordt (Markus 4:19).

Wat zijn er maar weinigen, die in waarheid goede aarde zijn. Onderzoek uzelf of Christus in u is, tenzij dan dat u tevergeefs geloofd hebt, zo vermaant de apostel Paulus de gemeenten (2 Korinthe 13:5 en 1 Korinthe 15:2).

Wie behoort tot de velen die geen vrucht dra-

gen en die niet zien wat het Woord hun te kennen geeft, hoewel zij het zien? Die het niet verstaan, hoewel ze het horen. En wie behoort tot het kleine getal van hen die het Woord horen en het bewaren in een eerlijk en goed hart. Zij brengen in standvastigheid vrucht voort. Wie oren heeft om te horen, laat die horen het antwoord op zulke levensvragen als ik de kenmerken noem waaraan ieder zich heeft te beproeven. Zijn wij inderdaad goede aarde en brengen wij dus vrucht voort, vrucht voor de eeuwigheid?

Deze kenmerken vinden we in de woorden van de apostel Paulus die opgetekend staan in de brief aan de Galaten, hoofdstuk 2:19-20a, en die aldus luiden:

“Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruisigd”.

Voor ieder die zichzelf beproeft komen uit deze woorden vier vragen voort:

1. Kent u de wet van God?
2. Hoe bent u door de wet aan de wet gestorven?

3. Welk leven hebt u op het oog gehad en welk leven hebt u gevonden?
4. Weet u waar de wet en haar vervloeking gebleven zijn? En weet u hoe aan haar recht en haar rechtvaardige eisen is voldaan?

Tussenzang: Psalm 32:3

1. De eerste van de vier vragen is deze: *kent u de wet van God?*

Ik bedoel niet uitwendig, met het geheugen, maar inwendig, in het hart, zodat zij u met schrik vervuld heeft en u met haar vloek voor eeuwig heeft vervloekt. Ofschoon de onbekeerde mens de wet kent, zo kent hij haar toch alleen maar naar de letter. Al houdt hij haar misschien uitwendig, naar de letter, dan leeft hij toch zonder wet. Maar als God Zijn hand op u gelegd heeft, om u terug te brengen, dan komt het gebod 'gij zult!' en 'gij zult niet!' met zoveel kracht op u af dat u zich, zolang u leeft, niet meer aan het gebod kunt onttrekken.

Waarschijnlijk gingen voor die tijd uw zonden, uw vele overtredingen van het gebod, u niet bijzonder ter harte, of u vond spoedig troost in

uw goede werken. U hebt geleefd naar de letter, u bent een ijveraar voor de wet geweest, en u hebt niet ingezien dat u tegelijkertijd een vijand was van God, van Zijn wet en van al wat goed is. Of u hebt niet eens geweten wat uw zonden waren. Of u wist het wel en u hebt u toch aan de zonden overgegeven. U verklaarde de wet en legde het gebod uit naar uw eigen inzicht. U stond boven de wet, boven het gebod, maar u lag niet verbrijzeld voor de wet terneer. De heilige en rechtvaardige God had u nog niet door Zijn gebod in het hart gegrepen. Als God ons met Zijn wet en Zijn gebod in het hart grijpt, wordt de wet groter dan de mens, het gebod machtiger dan al zijn werken, dan al zijn zonden. Het gebod neemt de mens gevangen en doorboort zijn hart. Het neemt de kracht weg van uw innerlijke gedachten en overleggingen. Het laat de mens niet meer los. Het gebod houdt vast aan elk woord, elke tittel en jota, opdat aan alle eisen zal worden voldaan. Het gebod stapt niet van de minste eis af. Het veroordeelt op het scherpst alle begeren, dus ook de minste lust tegen enig gebod. Kent u op deze wijze de wet, het gebod, dan

weet u ook welke zielennoed over een mens komt bij wie de zonde door het gebod uitermate zondig wordt. Zeker, hij die niet heeft en van wie genomen wordt wat hij heeft, zal zich er niet om bekommeren, dat hij zich aangetrokken voelt tot de begeerlijkheid der ogen, de begeerlijkheid van het vlees en de grootsheid van het leven. Maar de mens die door Gods wet gegrepen wordt, roept uit: “Wee mij, wee mij!” Ook wegens de minste begeerte of de meest geheime gedachte tegen enig gebod, roept hij dat uit: “Wee mij!”.

Wanneer een mens die zichzelf voor gelovig houdt, over zijn zonde spreekt, en zonden belijdt, dan heeft hij een bepaalde, grove zonde of een bijzondere hartstocht op zijn geweten. Dat veroorzaakt zijn angst, zielennoed en aanvechting. Predik voor zo iemand over het kruis en de verdienste van Christus en leg hem daarbij nog een boetedoening op en zie hij is tevreden. Het was louter gewetensangst en vrees voor straf. Hij vindt een aflaat en blijft voortgaan met zondigen, zonder eronder gebukt te gaan, want hij leeft zonder wet.

Maar als de wet des Heeren u gegrepen heeft, beseft u dat het de wet van God is. Hoe heilig, o hoe heilig is u dan de wet. Hoe heilig, rechtvaardig en goed is u dan het gebod. Dat blijft zo in het binnenste van uw hart, zonder ophouden, zolang u leeft. De wet is in u, bij u. Het gebod laat u niet met rust, het is om u heen, waar u ook gaat, waar u staat, waar u zit en waar u ligt. Het spreekt luid in u. Zodra er slechts een vonkje van leven in u is, hetzij dat u slaapt of waakt, voor uw ogen staat de wet. In de ene hand houdt ze de beloning, in de andere hand het vurige zwaard van de eeuwige straf. De wet moet tot haar recht komen, u wilt niet anders. U zweert het plechtig en herhaalt voor haar de eed om haar te volgen en haar te gehoorzamen. U wilt heiligheid, u wilt de zonde niet. Tegenover de wet klaagt u uzelf aan vol berouw en terneergeslagen vanwege uw meest verborgen gedachten. U belooft in alle ernst aan de wet om heden en morgen niet meer te zondigen. Kent u zo de wet van God, dat u uzelf niet op eigen gezag aan haar wilt onttrekken, dat u uzelf tegenover haar niet hebt kunnen verontschuldigen en dat u te zwak bent om haar te gehoorzamen? Kent u haar zo, dat u haar van harte genegen bent,

en dat u uzelf niet boven het gebod hebt willen handhaven? Kent u haar zo, dat u in uw binnenste er vast van overtuigd was: eerder kom ik om, dan Gods heilige wet en Zijn rechtvaardige gebod? Als het zo met u gesteld is, dan weet u in uw hart al het antwoord op de volgende vraag.

2. *Hoe bent u door de wet aan de wet gestorven?* Sommige uitleggers verklaren dit woord zo, alsof Paulus een tweede wet had die tegen de wet van Mozes inging. Zij bedoelen met het eerste woord wet dan het Evangelie. Dan zou de betekenis van deze woorden zijn: ik ben door het Evangelie aan de Wet gestorven. Deze uitleg moge stichtelijk zijn, maar ze is niet juist.¹

¹ De opvatting van de apostel is dus, dat hij werkelijk door de wet de dood gevonden heeft. Hij zegt dit om de laster van de valse broeders af te wijzen, die beweren dat zijn leer ons dienstknechten van de zonde maakt, of zoals we ook wel zeggen: zorgeloze en goddeloze mensen. Alsof zijn leer onvruchtbaar is, geen goede werken voortbrengt, ja zelfs tot de dood leidt. Luister nu eens, wil de apostel zeggen, ik zal nu over Jezus Christus eens zwijgen. Ik zal mijn Evangelie eens terzijde stellen. Dat behoeft niet tot de dood te leiden, want de dood is er al. U kent werkelijk de wet erg slecht. Want ik was een Farizeeër, naar de ijver een vervolger van de gemeente van God, naar de rechtvaardigheid die in de wet is onberispelijk (Filippenzen 3:6). En toch, juist ik (naar de wet onberispelijk), wat heb ik ervaren? Wat u meent te moeten verwijten aan mijn Evangelie, dat vond ik bij de wet: zij doodde mij. Zo was ik toch voor haar al dood. Zal dan een dode nu nog iets voortbrengen? Zal hij goede werken doen? Zal hij vrucht dragen?

De tijdgelovige heeft ook met zijn zonden te strijden, dat is met zijn hartstochten. Zijn besef van goed en kwaad is geraakt. Hij gebruikt daarom de meest sterke uitdrukkingen om te kennen te geven dat hij een slaaf van de zonden is. Hij stort vurige gebeden uit, maar het is een voorbijgaand berouw. Hij laat de diepste klaagtonen horen van een onrein geweten, en houdt zich bezig met allerlei boetedoeningen. Want zijn zonden die in vroegere jaren gedaan zijn, staan open voor God; ze zijn niet uitgewist. Hij zondigt door en verandert niet en volhardt in ongelovig klagen. Maar hij wil bij dit alles geen schade toebrengen aan zijn eigenliefde, hoewel het wispelturige bestaan hem geen rust gunt. Intussen meent men aan de wet gestorven te zijn, omdat men zich op het Evangelie geworpen heeft, echter zonder de rechte paden bewandeld te hebben.

Er is een verandering gekomen in de overleggingen, maar het ging buiten het hart om. Men verandert het Evangelie in een wet, door er een andere invulling aan te geven: hier een weinig, daar een weinig. Een krachteloosheid of een flauwte voor een ogenblik noemt men sterven en

een blijdschap van een ogenblik over het Woord houdt men voor de overgang in het leven.

Geheel anders is het daar, waar het zaligmakende geloof is. Daar sterft men dóór de wet der tien geboden áán de wet der tien geboden. Waar het zaligmakende geloof is, daar moet de wet de wet blijven en de mens moet aan de kant. Daar houdt de mens zich niet staande. Daar handhaaft hij zijn zonde niet, alsof ze toch te vergeven of te verontschuldigen zou zijn, vanwege de omstandigheden, of vanwege de zwakheid van het vlees. Daar komen de omstandigheden of de zwakheid van het vlees niet in aanmerking. Daar neemt de mens het nauw. Nauw met zichzelf, zoals hij is en zoals hij leeft. Nauw met de zonde, nauw met de wet. Hij wil en moet haar houden, die heilige wet, dat goede gebod. Hij behoort daarmee in overeenstemming te zijn. Hij wil het ook lichamelijk, ja, maar ook geestelijk. Uitwendig, ja, maar ook naar de inwendige mens. Maar wat leert de ervaring de mens? Hij beproeft het oprecht en eerlijk. Hij geeft het zo spoedig niet op. Gelukt het hem? Daarover zou hij

kunnen wenen tot stervens toe, dat het hem niet lukt.

Wat zal de oprechte gelukken? Voor God zullen hem alle dingen gelukken, bij de wet niets. Door de wet krijgt de oprechte kennis van de zonde, maar niet bevrijding van de zonde, geen overwinning der zonde. Door de wet krijgt hij ontdekking van ongerechtigheid op ongerechtigheid, ontdekking van inwendige boosheid, van het meest diepe verderf, maar geen gerechtigheid. Bij de wet neemt de oprechte niets dan vloek en verdoemenis waar. Nooit zal de wet hem prijzen, zegenen of zalig spreken. Dat ligt niet aan de wet, dat erkent de oprechte. De wet blijft voor hem heilig, het gebod blijft voor hem zuiver, rechtvaardig en goed. Bij de zondaar zelf ligt de schuld. De wet is niet wreed, ook niet onvriendelijk, zelfs dan niet als ze haar donder doet horen, als haar bliksemen de aardbodem verlichten en de grondvesten der aarde doen beven. Maar de wet blijft bij haar standpunt: De mens die deze dingen doet, zal daardoor leven (Romeinen 10:5b).

Het doen werd niet gevonden, dus ook het leven niet. Wat er was van het doen, werd hoe langer hoe slechter, hoe langer hoe meer verkeerd, hoe langer hoe meer verwerpelijk. Wat er was van het leven, teerde weg. De oprechte kwam hoe langer hoe meer de dood nabij.

Hij spande zijn laatste krachten in, maar niets hielp, totdat de oprechte alles ontviel. Totdat hij alle hoop moest opgeven en hij wegzonk in zijn dood in de armen der wet. Zo doodde de wet en ze was toch geen moordenaar, maar een rechtvaardige rechter. Dit erkent de ziel wel, zoals ook de apostel Paulus betuigt: 'Doch ik ben gestorven' (Romeinen 7:9).

Wij zouden dit graag met andere woorden willen verduidelijken, ware het niet dat de door de apostel gekozen woorden zo helder weergeven wat in het geestelijke leven ervaren wordt.

Geestelijk wordt men werkelijk een dode, al verkeert men ook onder zijn medemensen als een levende onder de levenden. Als de wet van het doen spreekt,

- als zij gebiedt: zie, hoor, ga, neem, geloof, bid, zucht, heilig u,

- en als men geheel doof, blind, lam, en tot alle dingen machteloos geworden is, zodat men niet eens meer ademen kan of mag, wat is men dan meer dan een dode?

Voor een verslagen, arm mensenkind is do-dend al wat de wet gebiedt. Hij wil wel, maar hij kan niet. In het gebod is er niets, dat leven wekt. Immers het gebod eist wel, maar geeft geen kracht. Zo wordt dan bevonden dat voor de oprechte de wet ten dode leidt. En waar de wet ons gedood heeft, daar zijn we voor de wet dood. Wat er ook aan leven in ons moge zijn, voor de dode is alles dood, ook de wet, omdat hij zelf dood is.

Het uitverkoren kind van God brengt als van-zelf de wet mee bij zijn geboorte. Het wil de wet houden, zodra het tot zijn verstand is geko-men. Er ontwikkelt zich in hem een strijd. Maar dat het kind zonde heeft, beseft het pas echt als God hem daarvan overtuigt. Dat doet God door de omstandigheden waarin Hij het naar Zijn raad doet komen. Het kind ondervindt dan hoe diep verdorven het van binnen is. Dit gaat zo door, totdat God de mens alles ontnemt waar-

op hij gebouwd heeft. Dan moet hij de volheid der genade van de grote Ontfermer ervaren. Zo is hij onder de levenden een dode voor de wet geworden. Het is de wet zelf die hem gedood heeft. Ze heeft hem van zijn zonden en van zijn diepe verderf overtuigd. Gerechtigheid en leven heeft de mens bij de wet niet gevonden. Haar vloek heeft hem gedood. Blijft hij nu dood? Voor de wet, ja, en wel voor altijd. Maar God Die het leven wil, laat hem niet in deze dood. Zo ontstaat de derde vraag.

3. *Welk leven hebt u op het oog gehad en welk leven hebt u gevonden?*

Is uw antwoord: Ik zocht een werkheilig leven en dat vond ik niet. Of: Ik zocht het volstrekt niet, ik wentelde mij in mijn zonden, maar ik vond vergeving van zonden. Meer weet ik niet. In dit geval zeg ik u: Zo kan een mens spreken en nochtans in zijn dood gebleven zijn. Hebt u God gezocht en Zijn eer? Hebt u God gevonden? Als er slechts gewetensangst is, dan is men zeer spoedig gerust voor wat betreft de vergeving der zonden. Dan maakt men zich gemakkelijk van de wet af en beschouwt haar als

iets dat tot het verleden behoort. Een dief zal zich doorgaans over de wet niet veel bekommeren, als hij maar vrij komt. Zo zal ook de natuurlijke mens die in armoede verkeert, niet veel dankbaarheid tonen, als hij maar in zijn directe nood geholpen wordt.

De apostel schrijft: Opdat ik Gode leven zou. De wet staat niet als een god naast God. God sprak al deze woorden. God legt Zijn uitverkorenen in het hart, dat de wet Zijn wet is. Dat het hun erom gaat Zijn wil te doen. “Heere, Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” riep Paulus uit, toen de Heere hem ter aarde wierp. Tot nu toe had hij gemeend, dat hij de wil van God deed. Zelfs toen hij de gemeente van God vervolgde, ging het hem toch om de wet van God. Het ging hem om God en Zijn wil. Dit verlangen kenmerkt de uitverkorenen in hun gehele leven. Het is wel waar, dat zij het zoeken daar, waar het niet is. Ze zoeken het bij de wet. Ondanks al hun zonden staat toch dit bij hen vast: de wil van de Heere moet gedaan worden. Daarin zoeken zij de gerechtigheid, de zegen en het leven, al doen zij het ook op een verkeerde manier.

Zij zien niet hoe ze, door zich aan de wet te houden, de wil van de Heere overtreden. Integendeel, ze verkeren in de heiligste mening, dat zij deze wil doen. Maar met dit doel geeft God hun Zijn wet, opdat ze zouden leren dat ze niet bekwaam zijn om de wil van de Heere te doen, hoe graag ze die ook zouden doen. Daarom laat Hij hen zich dood werken, totdat ze de wet er wel aan moeten geven. Al hun werken en al het doen van de wil van God moeten ze opgeven en daarbij sterven.

Dan komt de levendmaking, de verlichting, en de macht van de Heilige Geest, die alle de vrucht zijn van de opstanding van de Heere Jezus Christus. En wat ze bij de wet gezocht hadden, dat vinden ze nu in de Geest. Zo worden ze onderwezen met welk doel ze door de wet aan de wet gestorven zijn. Hun dood moest daartoe dienen, dat ze niet meer voor zichzelf zouden leven, in de waan als konden en moesten zij de wil van de Heere doen, maar opdat ze Gode zouden leven. Wat is dat nu, voor God leven?

Is het een ongeveinsd, God-vrezend leven leiden? Nee, dat is de vrucht, het werk dat daaruit voortkomt, namelijk dat men voor God leeft. Maar eerst is er het leven zelf, daarna openbaart zich de vrucht. Eerst is er de kracht en dan het werk. Het leven is leven, een niet-dood zijn. Gode te leven, het is voor God levend zijn. Dán leven we voor God, wanneer wij voor de wet gestorven zijn en de wet voor ons gestorven is. Zo vinden we het leven. God wekt ons op uit onze dood waarin wij voor de wet lagen en nog liggen. Want onszelf kunnen we niet uit deze dood verlossen. God neemt de vloek der wet, die op ons lag en een ware dood was, in Christus Jezus van ons. Hij heft onze verdoemenis op en onze schuld. Hij scheldt ons al onze zonden kwijt. Zo werkt Hij in ons het geloof dat de gerechtigheid van Christus aanneemt. Ons 'Gode leven' is derhalve dat de gerechtigheid van Christus ons geschonken en toegerekend is. Voor Gods rechterstoel zijn we dan niet meer kinderen des doods, maar zijn we om Christus' wil door Hem en voor Hem uit genade aangenomen.

Dit leven heeft zijn vrucht. De mens leeft nu door God, in Hem en tot Hem. In deze genade staat openbaart zich ook dit leven vanuit God en werkt datgene waartoe het in Christus Jezus geschapen is. Dat is de vrucht en het werk. Het is de vrucht van de Geest en het werk van God door de kracht van Christus. Het is niet ons werk. Daarom zal dit werk ook door geen wet veroordeeld worden. Zo ontstaat dan ook de vierde vraag.

4. *Weet u waar de Wet en haar vervloeking gebleven zijn? En weet u hoe aan haar recht en haar rechtvaardige eisen is voldaan?*

De apostel antwoordt: Ik ben met Christus gekruisigd. Velen vleien zich met Gods barmhartigheid. Dat zijn mensen die met hun mond op de vraag ‘is dan God niet barmhartig?’ het antwoord weten: God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig (Heidelbergse Catechismus, vraag 11). Ze helpen zich echter met een tijdgeloof tegen de vrees voor de eeuwige straf. Ze helpen zich daarmee, dat ze de Wet toch niet kunnen houden. Ze spreken van vergeving der zonden of hopen daarop, maar in huis en hart

blijft de onreinheid, jaar in jaar uit. Zo blijft de hoogmoed van de werken in leven, hoewel men zegt, dat men geen goed werk kan aanwijzen. In zijn eigengerechtigheid wentelt men de schuld van zich af. Men werpt deze op zijn bedorven natuur, op de zonde, of op God omdat Hij geen kracht geeft, of op de naaste omdat hij zo verkeerd is. Men wil bij het ware geloof blijven en tegelijk geeft men zich over aan de begeerten van het hart, aan de begeerten van de ogen en aan de begeerten van het vlees. Zonder grondige, zonder dagelijkse bekering leeft men voort, totdat de dood komt.

Zo is het niet, waar het werk in waarheid is. Daar wordt aan de wet geen geweld aangedaan en wordt haar het zwijgen niet opgelegd. Niet één van Gods uitverkorenen komt tot het leven op kosten van de wet. Hij zou daarbij geen rust kunnen vinden. Als hij bij het horen van elk gebod of bij de oproep tot werken bevreesd wordt, dan is dit vanwege zijn ellendigheid, vanwege zijn zonde en vanwege zijn diep verderf en zijn onmacht. Daarom ook belijdt hij, dat hij voor de eis van de wet dood is en dat

de wet hem geen leven geeft. Ja, dat hij de wet niet eens als regel kan aannemen voor zijn geweten en voor zijn bestaan. Bij dit alles echter blijft zijn eerbied voor de wet ongeschonden.

Maar nu heeft de wet een Ander genomen, Christus, de Mens in mijn plaats. Hij heeft de vervulling van de gehele wet voor de Zijnen op Zich genomen. Hij heeft alle gerechtigheid die de wet eist, volbracht. De gelovige belijdt: ik ben niet op grond van willekeur ontheven van de vloek, de schande en de smaadheid die de wet op mij legt, vanwege al mijn godevijandige werken die het oordeel waardig zijn. Het is niet zo alsof de wet nu niet meer de vloek, de schande en mijn verdiende smaad teweeg brengt. Maar er is een andere Man gekomen, Christus, mijn Heere en mijn Borg. Hij heeft de toorn, de hoon, de smaadheid en de schande, die de wet op mij legt, met al mijn ongerechtigheden willen dragen in Zijn lichaam aan het kruis. Hij wilde voor mij een vloek worden. En dat was het niet alleen, Hij werd één van ons, want Hij was mijn vlees en bloed deelachtig. Zo werd ik met Hem gekruisigd. Hij droeg mijn schande en

smaadheid, die ik op grond van de wet verdiend had. Voor die wet blijf ik mijn leven lang, als ik op mijzelf zie, een overtreder. Maar ik droeg in Hem mijn vervloeking die de wet op mij gelegd had. Ik stierf in Hem en met Hem in Zijn dood, toen Hij de toorn van God droeg. Ja, toen Hij mijn eeuwige dood stierf, die de heilige wet over mij met het volste recht had uitgesproken. Zo is aan al de eisen van de wet voldaan. Zij heeft haar recht gehandhaafd. Zij heeft in Christus aan het kruis mijn straf voltrokken. In Hem heeft zich de wet vervuld en zo begint een ander leven waarin de gelovige van zichzelf belijdt: ‘Niet ik leef, ik ben dood’. Tegelijk belijdt hij: ‘Nochtans leef ik’. Want ik heb een ander leven, en dat sterft niet.

Hierover wil ik in een volgende overdenking meer zeggen.²

Overigens verkrijgt men eer in de wereld als men omgaat met het ‘doe dat’ van de wet. Maar niet langer dan tot deze eer een schande wordt. Dit is dan ook het merkteken van allen die vrucht dragen, namelijk dat ze alle werk,

2 Die zal D.V. in de Reveilserie verschijnen in november 2015.

evenals zichzelf en de hele wet, in de hand van Christus gelegd hebben. Zo leren zij vanuit God te leven en op deze wijze vrucht te dragen in lijdzaamheid. Ze stellen daarin hun eer om, als men met de wet komt, het met blijdschap uit te roepen: 'Met mij is het uit en voorbij'. Welaan: ik als 'ik' ben dood. Ik behoer aan een Ander toe. Ik ben met Christus gekruisigd.

Deze rechtvaardiging door Christus wordt hen echter niet alleen toegerekend, maar zij kennen die ook bij ondervinding. Zij hebben met Christus ervaren de schande van hun kruisiging en hun vloekwaardige dood, die ze op grond van de wet verdiend hadden. Zij hebben dit in waarheid voor het gericht van God, voor hun geweten en de wereld doorstaan.

Wel hem, die zich aan deze merktekenen voor God recht beproefd heeft en zich zijn leven lang beproeft. Zo verandert een 'goede aarde' in een 'bij de weg, op steenachtige plaatsen, en tussen de doornen bezaaide', totdat hij in waarheid barmhartigheid gevonden heeft. Dan ziet hij zich geschapen tot goede aarde en draagt

vrucht uit Hem, Die tarwe en onkruid tezamen laat opgroeien tot de tijd van de oogst (Mattheüs 13:4-8).

AMEN

Slotzang: Psalm 103:7

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl